

IV.A SAMENVATTING RAPPORT 571 ALTERRA

‘BRUIKBAARHEID VAN MIEREN VOOR DE MONITORING VAN NATUURGEBIEDEN’

Mabelis, A.A., 2002. Wageningen, Alterra, Research Instituut voor de Groene Ruimte. Alterra-rapport 571. 98 blz.; 13 fig.; 5 tab.; 138 ref.

Doel van het rapport is om de beschikbare ecologische kennis van mieren toepasbaar te maken voor het natuurbeleid: het monitoren van kwaliteits- veranderingen in natuurgebieden en het volgen van effecten van beheermaatregelen op de overlevingskans van mieren. Van de Nederlandse mieren is vermeld in welk natuurdoeltype ze voorkomen, in hoeverre ze zeldzaam zijn, of hun aantalsverloop een trend vertoont en of ze gevoelig op bepaalde milieuveranderingen reageren. Tevens is aangegeven welke soorten zich (tijdelijk) als parasiet gedragen en welke soorten andere ongewervelden als gast in het nest opnemen of tolereren. Van enkele soorten, die voor monitoring geschikt worden geacht, is een ecologisch profiel opgesteld.

Trefwoorden: mieren, monitoring, natuurbeheer

ISSN 1566-7197

Dit rapport kunt u bestellen door € 21,- over te maken op banknummer 36.70.54.612 ten name van Alterra, Wageningen, onder vermelding van Alterra- rapport 571. Dit bedrag is inclusief BTW en verzendkosten.

NRC Handelsblad weidde onderstaand artikel aan dit rapport.
Rotterdam, 6 nov 2002.

TEL DE NESTEN VAN DE SATER- EN DE GELE WEIDEMIER

Het inzetten van mieren is een probaat en goedkoop middel om de kwaliteit van natuurgebieden te volgen. Veel soorten mieren zijn gedurende een groot deel van het jaar gemakkelijk op te sporen. Ook is men bij het inventariseren van natuurgebieden vrijwel niet afhankelijk van het weer, zoals bij het volgen van veel andere insecten wel het geval is.

Dat is de strekking van een onderzoek van het onderzoeksbureau Alterra in Wageningen naar de bruikbaarheid van mieren voor de monitoring van natuurgebieden. Onderzoeker A.A. Mabelis: "Mieren spelen tot dusverre nauwelijks of geen rol in het Nederlandse natuurbeleid, ondanks het feit dat enkele soorten grote invloed hebben op de samenstelling van de ecosystemen waarin ze voorkomen, namelijk als polyfage predator, bladluizenmelker, zaadverbreider, gastvrouw en als prooi."

Soorten die gevoelig reageren op veranderingen in de kwaliteit van natuurgebieden en de te nemen beheermaatregelen kunnen als kwaliteitsindicator dienen, stelt het onderzoek.

Volgens onderzoeker Mabelis komen voor het volgen van de biodiversiteit in bossen, bosranden en houtwallen de nesten van de rode bosmier in aanmerking. "Deze nesten zijn te beschouwen als habitateilanden voor tientallen soorten parasitair levende insecten."

Voor het meten van de biodiversiteit in graslanden zouden de nestbulten van de gele weidemier kunnen worden geteld, alsmede de nesten van steekmieren en van satermieren. Om de kwaliteit van hoogveengebieden in kaart te brengen, stelt de onderzoeker, is de veenmier het meest geschikt.